קסברי רבנן [א]נשואה יוצאה לשריפה ולא ארוסה ומדאפקה רחמנא לארוסה בסקילה ש"מ סקילה חמורה סקילה חמורה מסייף שכן ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד אמרת איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח הוי אומר כח המדיח ותניא [א][ב]מדיחי עיר הנדחת בסקילה סקילה חמורה מחנק שכן ניתן למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבודן לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לארוסה בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל מחנק לסקילה ש"מ סקילה חמורה [ג]שריפה חמורה מסייף שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד נאמר [1]אביה בסקילה ונאמר [2]אביה בשריפה מה אביה האמור בסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה האמור בשריפה שריפה חמורה מסייף שריפה חמורה מחנק שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבודן לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לנשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה [ד]סייף חמור מחנק שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונם אבד אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כו' אפילו הכי פושט ידו בעיקר עדיף: רבי שמעון אומר כו': שריפה חמורה מסקילה שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סקילה חמורה שכן ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא שכן פושט ידו בעיקר רבי שמעון לטעמיה דאמר אחת ארוסה ואחת נשואה יצאה לשרפה ומדאפקיה רחמנא לארוסה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל מסקילה לשריפה ש"מ שריפה חמורה שריפה חמורה מחנק שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומר' שכן הוקש כבודם לכבוד המקו' מדאפקיה רחמנא לנשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה שריפה חמורה מסייף שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונם אבד אמרת וכי איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח

הוי

קסברי רבנן. דמתני': **נשואה.** בת כהן יוצאה מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה אבל ארוסה דגבי בת ישראל בסקילה לא יצאה בבת כהן מכלל ארוסה בת ישראל: **ומדאפקיה רחמנא לארוסה.** בת כהן מכלל נשואה בת כהן משריפה לסקילה ש"מ סקילה חמורה דעל כרחיך ארוסה חמורה מנשואה שמחללת ומזנה בית אביה והכתוב החמיר עליה דהא נשואה בת ישראל בחנק שהיא קלה מכולן וארוסה בסקילה. לפום ריהטא דסוגיא הכי מיפרשא כדפרישית ומיהו כי דייקת בה שפיר לא אשכחת קרא לרבנן מנא להו דנשואה יוצאה ולא ארוסה אלא משום דלית להו סקילה חמורה הוא דקאמרי על כרחיך לא יצאה ארוסה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל מסקילה לשריפה להקל ויש להקשות היכי ילפינן מהכא דסקילה חמורה הא איהי לא קמה להו לרבנן אלא משום דקסברי סקילה חמורה הלכך על כרחיך האי מדאפקיה רחמנא לארוסה בת כהן בסקילה דנקט הכא לאו טעמא למילתייהו היא אלא יתובי מילתא בעלמא ועיקר טעמייהו מדניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבי' הוא ודקשיא לך אדרבה שריפה חמורה שכן ניתנה לבת כהן ומאי חומרא שכן מחללת את אביה הכי מתרצה לה כדמתרצינא לקמן גבי מכה אביו ואמו אפ"ה פושט ידו בעיקר עדיף והאי דקאמר דקסברי רבנן נשואה יוצאה לשריפה כו' על כרחיך נקט ליה דלא תימא מדיוצאה ארוסה בת כהן מארוסה בת ישראל מסקילה לשריפה ש"מ שריפה חמורה וה"ק לעולם סקילה חמורה דפושט ידו בעיקר עדיף וגבי בת כהן דאחשבה לשריפה לאו לגבי סקילה אחשבה אלא לגבי חנק אחשבה דנשוא' היא דיוצאה ולא ארוסה והאי מדאפקיה רחמנא כו' אורך דברים הוא ונראה בעיני דלא גרסינן לה: **כדאמרן.** שכן פושט ידו בעיקר: **איזה כח מרובה.** כלומר אי זה עון חמור: **מדיחי עיר הנדחת בסקילה.** באלו הן הנחנקין (לקמן דף פט:) יליף טעמא ומדמדיח בסקילה ונידחין בסייף ש"מ סקילה חמורה: מכה אביו ואמו בחנק דכתיב ביה (שמות כא) יומת סתמא וקיימא לן (לקמן דף נב:) כל מיתה האמורה בתורה סתם אינו אלא חנק: **הוקש כבודם לכבוד המקום.** נאמר כאן (שמות כ) כבד את אביך ונאמר להלן (משלי ג) כבד את ה' מהונך: על כרחיך ארוסה חמורה מנשואה שרעה לשמים ולבריות ולעצמה שפוגמת כבודה ומשפחתה ואיכא קלון טפי מנשואה שכבר נפגמה ומדאפקה רחמנא מכלל מות יומת הנואף (ויקרא כ) דהיינו חנק דאף ארוסה היתה בכלל אשת רעהו (שם) ואפקה בהדיא לסקילה כדכתיב (דברים כב) כי תהיה נערה בתולה מאורסה וגו' ש"מ סקילה חמורה. ואי קשיא לך למה לי להדורי בתר טעמא בכולהו דמיהוי סקילה חמורה מינייהו מכיון דאשכח סקילה חמורה משריפה ולקמן יליף שריפה חמורה מסייף ממילא ידעינן דסקילה חמורה מסייף תרין משום דלקמן לא קיימא לן שריפה חמורה מסייף אלא מגזירה שוה מסקילה דאשכחן בה דחמיר מסייף הלכך מיבעי ליה לאהדורי אטעמא דחמורה סקילה מסייף: **נאמר אביה בסקילה.** בנערה המאורסה לזנות בית אביה (דברים כב): **ונאמר אביה בשריפה.** בבת כהן את אביה היא מחללת (ויקרא כא): **סקילה חמורה מסייף.** כדיליף טעמא לעיל ממדיחין ונידחין: **מדאפקיה לנשואה דבת כהן.** סתמא כתיב ארוסה ונשואה משמע ורבנן הוא דמפקי ארוסה מההיא כלל ושבקי לה במילתא כדין ישראלית בסקילה משום דלית להו סקילה חמורה שכן ניתנה למגדף ונשואה מיהת אפקה קרא מדין נשואה ישראלית מחנק לשריפה אלמא שריפה חמורה ואע"ג דמצי לאיתויי בגזירה שוה דאביה אביה כדאייתיה לסייף ניחא לאיתויי מגופה: **ר"ש לטעמיה.** לקמן (ע"ב) יליף מקרא דכתיב בת כהן סתמא [ויקרא כא]:

הוי

קסברי רבנן נשואה יוצאה כו'. פ"ה דעיקר טעמא דאפ"ה פושט ידו בעיקר עדיף וכן משמע בפ' הנשרפין (לקמן דף עט:) דתנן אמרו לו אילו לא היתה סקילה חמורה לא ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים וא"ת סייף יוכיח שניתן לאנשי עיר הנדחת שפושטין ידיהם בעיקר ואפ"ה שריפה חמורה ממנו כדמוכח בשמעתא וי"ל דסייף יש לו חומרא אחריתי עמו שממונו אבד ושקולין שניהם כסקילה ואע"ג דאמרינן בסמוך אדרבה סייף חמור מסקילה שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונו אבד דמשמע שזה גורם לו שהוא חמור כיון שיש בו חומרא זו הכא היינו טעמא דאכתי לא ידעינן דסייף קל ואית לן למימר מסברא דכיון דיש בו חומרא זו דממונו אבד מיתתו נמי חמורה אבל כיון דידעינן דסייף קל איכא למימר שזה גורם לו שניתן לפושט יד בעיקר משום חומרא דאיכא בהדיה דממונו אבד:

סקילה חמורה מחנק. ה"ה דהמ"ל מק"ו משריפה או מסייף דחמורין מחנק וסקילה חמורה מהן דכה"ג קאמר לקמן לר"ש:

אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו. ותימה סקילה נמי ניתנה למקלל אביו ואמו דהוקש כבודן לכבוד המקום ועוד וכי מפני שהוקש יהא חמור מכבוד המקום עצמו ועוד דבכילד הרגל (ב"ק דף כה.) אמר ק"ו לשכינה י"ד יום וי"ל דלא קאמר שיהא חמור מסקילה אלא כלומר חמור כסקילה שכן הוקש:

נאמר אביה בסקילה כו'. תימה אע"ג דמסברא סייף חמור אתיא ג"ש ומפיק ליה ואם כן לעיל נמי דמסברא סקילה חמורה משריפה כדפ"ה דפושט ידו בעיקר עדיף אמאי לא אתי גזירה שוה ומפקא מסברא ונימא אחת ארוסה ואחת נשואה יוצאה לשריפה דמה אביה האמור בסקילה בארוסה אף אביה האמור בשריפה בארוסה:

מה

מסורת הש"ס

א) ולקמן פט:.

◆

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָ אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי עָשְׂתָה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: דברים כב כא
2. וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תֵחֵל לִזְנוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא כא ט

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פט"ו מהלכות סנהדרין הלכה יג סמג עשין קד:
יג ב מיי' שם הלכה י ופי"ד מהלכות עכו"ם הלכה א ופ"ה הל"ב סמג שם ולאוין כו:
יד ג ד מיי' פי"ד מהלכות סנהדרין הלכה ד:

◆

רבינו חננאל

משריפה סקילה חמורה מסייף מדאשכחן בעיר הנדחת הנדחין בסייף והמדיחין בסקילה ש"מ דסקילה חמורה מסייף סקילה חמורה מחנק מדאפקה רחמנא לארוס' בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל להחמיר עליה ואפקה מחנק לסקילה. ש"מ סקילה חמורה מחנק. שרפה חמורה מסייף שיצאה להחמיר על בת כהן. א) וכשם שניתנה לבת כהן ואפילו זינתה מאביה ב) גמר אביה אביה מסקילה מה בת ישראל שזינתה ארוסה בסקילה וכתיב בה אל פתח בית אביה ובבת כהן כתיב את אביה היא מחללת מה אביה שבסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה שבשרפה שרפה חמורה מסייף. שרפה חמורה מחנק שכן נתנה לבת כהן החמורה כדאמרן מדאפיק רחמנא נשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל שהיא בחנק והוציאה הכתוב מחנק לשרפה ש"מ שרפה חמורה מחנק. סייף חמור מחנק שניתן לאנשי עיר הנדחת שפשטו ידיהן בעיקר ר"ש אומר שרפה חמורה מסקילה מדאפיק רחמנא לארוסה בת כהן להחמיר עליה ואפקה מסקילה לשרפה ש"מ שרפה חמורה מסקילה ר"ש לטעמיה דאמר ארוסה בת כהן בשרפה. שרפה חמורה מחנק מדאפיק רחמנא לנשואה בת כהן. מחנק לשרפה. ש"מ שרפה חמורה מחנק כולה שמעתא בעניין הזה ופשוטה

א) לפנינו בגמ' ליתא זה ואולי דרבינו היה גורס ומאי חומרא שכן ניתנה לבת כהן ואפילו זנתה מאביה. ול"ע:

ב) נראה דחסר כאן וצ"ל אדרבה סייף חמור וכו' גמר אביה אביה וכו'.